

Het referentieadres bij het OCMW

Versie nr.: 1

Laatste wijziging: 06-02-2007

- 1) Gebruiksaanwijzing en afkortingen
- 2) Context
- 3) Wat is een referentieadres?
- 4) Wie kan bij het OCMW een referentieadres vragen?
  - Voorwaarde 1: Geen verblijfplaats of geen verblijfplaats meer hebben bij gebrek aan voldoende middelen
  - Voorwaarde 2: Niet ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters
  - Voorwaarde 3: steun vragen aan het OCMW
- 5) Wat zijn de voordelen voor de daklozen van over een referentieadres te beschikken?
- 6) Wat moet de betrokkene doen om een referentieadres bij het OCMW te behouden?
- 7) Welk OCMW is territoriaal bevoegd?
  - a) Situatie 1: De betrokkene verblijft niet in een instelling
  - b) Situatie 2: De betrokkene verblijft in een instelling
- 8) Het aangesproken OCMW is territoriaal niet bevoegd: wat moet er gebeuren?
- 9) Het aangesproken OCMW is territoriaal bevoegd: wat moet er gebeuren?
- 10) Hoe eindigt het gebruik van het referentieadres bij het OCMW?
- 11) De subsidie van de federale overheid
- 12) Bijzonderheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 13) Veelgestelde vragen
- 14) Wettelijke basis
- 15) Voetnoten
- 16) Andere nuttige fiches i.v.m. het onderwerp
- 17) Bijlagen 1, 2, 3, 4, 5, 6

1. Gebruiksaanwijzing en afkortingen

De Technische Fiches zijn bedoeld om de terreindeskundigen een praktische, duidelijke en geactualiseerde informatie te verschaffen over de verschillende vormen van steun en diensten aangeboden door de OCMW's. Iedere fiche probeert exhaustief te zijn, maar in geval van twijfel is het aangeraden andere bronnen te raadplegen.

Alle Technische Fiches staan ter beschikking op de website www.ocmw-info-cpas.be.

Om de verschillende vormen van steun die in de fiches zijn opgenomen, te kennen, kan u informatie opzoeken zowel via een inventaris als via een alfabetische trefwoordenlijst.

We vestigen de aandacht van de lezer er op dat het belangrijk is de datum van de laatste actualisering van de fiche na te gaan (zie datum onder de titel van de fiche).

Elke fiche hanteert in het algemeen dezelfde structuur. Na een beschrijving van de *context*, gaat de fiche verder met het geven van een antwoord op de vragen *wat is het?, wie is er rechthebbende? en welk OCMW is er bevoegd?*. Vervolgens worden de toepassingsmanieren behandeld, met name in het onderdeel *wat moet het bevoegde OCMW doen om de steun toe te kennen?* Voor elke vorm van steun wordt er ook een onderdeel besteed aan *de staatssubsidie*.

Naast iedere technische fiche die een bepaalde vorm van steun behandelt, bestaat er in principe ook een **gebruiksvriendelijke fiche**.

Deze gebruiksvriendelijke fiche geeft een antwoord op de concrete vragen van gebruikers en is opgesteld in de vorm van "Veelgestelde Vragen".

We raden deskundigen dan ook aan van de gebruiksvriendelijke fiches te raadplegen. Deze behandelen immers dezelfde onderwerpen als de technische fiches, maar dan vanuit het

standpunt van de steunaanvrager. Deze gebruiksvriendelijke fiches kunnen ook dienen als informatiedocument voor het grote publiek.

De informatie die hier wordt aangeboden is geen wettige basis om rechten te doen gelden. Daarvoor verwijzen we naar wetteksten en reglementen.

Afkortingen die in deze fiche worden gebruikt:

OW	organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
Wet van 1965	wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.
Bevolkingsregisters	bevolkingsregister en vreemdelingenregister
POD MI	Programmatorische Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie
RMI	Recht op maatschappelijke integratie

De ingekaderde tekst wil de aandacht vestigen op belangrijke bepalingen.

2. Context

De inschrijving in de bevolkingsregisters veronderstelt het bestaan van een verblijfplaats, als plaats waar men gewoonlijk verblijft.

Door het principe van het referentieadres in te voeren heeft men personen die geen gewoonlijke en effectieve verblijfplaats hebben of die ze zopas verloren hebben, de mogelijkheid willen bieden toch een adres te hebben. Dit uiteraard in het belang van de betrokkene, maar ook in het belang van derden (schuldeisers, tegenpartij in een rechtszaak, of andere) en de administratie.

Verschillende, wettelijk vastgelegde, categorieën personen kunnen een inschrijving op een referentieadres krijgen.

Het principe is een referentieadres op het adres van een natuurlijke persoon. Dat houdt niet alleen in dat de persoon die op dit adres in de bevolkingsregisters ingeschreven is akkoord gaat, maar ook dat deze laatste zich ertoe verbindt de bij hem op referentieadres ingeschreven persoon iedere brief of administratief document dat voor hem bestemd is, te bezorgen.

In de praktijk blijkt het echter niet altijd gemakkelijk om een persoon te vinden die een dergelijke verbintenis wil aangaan.

Daarom heeft de wet van 24 januari 1997 (1) de mogelijkheid ingevoerd **voor daklozen** om een referentieadres te nemen op de zetel van een OCMW.

Die maatregel werd genomen om de situatie van daklozen te verbeteren die bij gebrek aan voldoende middelen geen verblijfplaats (meer) hebben en geen enkel sociaal voordeel kunnen genieten waarvoor een inschrijving in het bevolkingsregister vereist is (bv. werkloosheidsuitkeringen).

Naast die mogelijkheid om het adres van het OCMW als referentieadres op te geven blijft voor daklozen de mogelijkheid om een referentieadres te nemen op het adres van een natuurlijke persoon behouden. (2)

3. Wat is een referentieadres?

Het referentieadres is een precies adres in een Belgische gemeente, hetzij bij een natuurlijke persoon, hetzij op de zetel van een OCMW of een rechtspersoon. Het referentieadres biedt bepaalde categorieën personen de mogelijkheid om op een bepaald adres ingeschreven te worden in de bevolkingsregisters zonder effectief op dat adres te verblijven.

Met andere woorden, het referentieadres biedt mensen die geen gewoonlijke of effectieve verblijfplaats hebben, de mogelijkheid om een administratieve verankering te hebben, een adres waar brieven en administratieve stukken betreffende deze personen ontvangen kunnen worden om hun vervolgens overhandigd te worden.

Het referentieadres is verschillend van de inschrijving als hoofdverblijfplaats omdat de betrokkenen niet verblijft op het adres waar hij ingeschreven is.

Bovendien is een adres "poste restante" geen referentieadres (Daarbij worden brieven verstuurd naar een 'general post office' in een stad waar de aangeschreven persoon zal langskomen). En een gewone postbus in een gebouw waar niemand de eventuele briefwisseling behandelt, ook niet. Het vastleggen van een referentieadres veronderstelt immers niet alleen dat de persoon die op dit adres ingeschreven is daarmee instemt, maar ook dat die persoon de brievenbus effectief leegmaakt en de briefwisseling aan de bestemming overhandigt.

Het referentieadres heeft niet alleen betrekking op daklozen. Ook andere categorieën personen kunnen er één nodig hebben: nomaden, personen die niet in de gemeente zijn omdat ze op studie- of zakenreis zijn, diplomatiek of consulair personeel, personeelsleden ontwikkelingssamenwerking, ...

Deze categorieën personen vallen echter niet onder de inschrijving van een referentieadres bij een OCMW (zie rubriek 5 "Wie kan bij het OCMW een referentieadres vragen?")

Nomaden hebben bijvoorbeeld de mogelijkheid een referentieadres te nemen op het adres van een natuurlijke persoon. Overeenkomstig een wet van 15 december 2005 (3) kunnen die personen zich ook inschrijven op het adres van een rechtspersoon die de behartiging van de belangen van deze bevolkingsgroepen in zijn statuten vastgelegd heeft.

4. Wie kan bij het OCMW een referentieadres vragen?

Volgens artikel 60, §2, van de OW levert het OCMW alle nuttige inlichtingen en onderneemt het de noodzakelijke stappen om de personen alle rechten en voordelen te verlenen waarop zij aanspraak kunnen maken in het kader van de Belgische of buitenlandse wetgeving.

De toekenning van een referentieadres op het adres van het OCMW is een vorm van sociale bijstand.

Om een persoon die mogelijkheid te bieden moeten er verschillende voorwaarden vervuld zijn:

Voorwaarde 1: Geen verblijfplaats of geen verblijfplaats meer hebben bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen

De inschrijving op het adres van het OCMW is voorbehouden voor personen met ontoereikende bestaansmiddelen, om hen in staat te stellen met eigen middelen een woning te verwerven.

Het gaat dus om daklozen. Het kan zowel gaan om personen die een leefloon of een equivalent leefloon vragen als personen die over een inkomen beschikken dat ontoereikend is om met eigen middelen een woning te kunnen verwerven en die daarom een beroep doen op de maatschappelijke dienstverlening van het OCMW.

Voorwaarde 2: Niet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister

Om op een referentieadres ingeschreven te kunnen worden, mag de betrokkene in principe niet meer ingeschreven zijn in het bevolkingsregister (noch als hoofdverblijfplaats, noch als referentieadres).

Zolang de ambtshalve schrapping niet doorgevoerd is, kan een dakloze geen referentieadres bij een OCMW verkrijgen. Wanneer blijkt dat de persoon nog in het bevolkingsregister van een gemeente ingeschreven is onder een adres dat niet overeenstemt met zijn effectieve verblijfplaats, moet het OCMW zich wenden tot de gemeente van inschrijving met de uitdrukkelijke vraag om **over te gaan tot de schrapping**.

De gemeente die een dergelijke schrappingsaanvraag krijgt, moet in principe binnen de acht dagen een onderzoek verrichten betreffende de hoofdverblijfplaats. Het College van Burgemeester en Schepenen kan op basis van dat onderzoek beslissen om de schrapping ambtshalve door te voeren (zie ook "[Het aangesproken OCMW is territoriaal bevoegd: wat moet er gebeuren?](#)").

Voorwaarde 3: Steun vragen aan het OCMW

De persoon die op het adres van het OCMW een inschrijving als referentieadres wenst te bekomen, moet een bijstandsaanvraag indienen. Het kan gaan om allerlei soorten van maatschappelijke dienstverlening in de zin van artikel 57 van de OW (materiële, sociale, medische, medisch-sociale of psychologische bijstand).

Het kan gaan om preventieve bijstand. Een aanvraag om een referentieadres bv. met het oog op het behoud van de rechten op sociale uitkeringen of om die rechten te kunnen doen gelden, moet beschouwd worden als preventieve bijstand en dus als een vraag om maatschappelijke dienstverlening in de zin van artikel 57 van de OW.

Zo komen personen die beroep doen op maatschappelijke dienstverlening en vragen om sociale rechten voor het eerst of opnieuw te verkrijgen of te blijven genieten, in aanmerking voor een inschrijving als referentieadres op het adres van het OCMW als zij dat vragen.

5. Wat zijn de voordelen voor de daklozen van over een referentieadres te beschikken?

Het doel van het referentieadres is de situatie te verbeteren van daklozen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats (meer) hebben en geen aanspraak kunnen maken op sociale voordelen waarvoor een inschrijving in het bevolkingsregister vereist is (bv. werkloosheidsuitkeringen).

Ter herinnering: een officieel adres is niet vereist om het recht op maatschappelijke integratie of sociale bijstand te genieten! Het feit dat men gewoonlijk en permanent op Belgisch grondgebied verblijft, is de enige vereiste.

Het referentieadres opent voornamelijk het recht op verschillende sociale uitkeringen zoals werkloosheidsuitkeringen, tegemoetkomingen voor gehandicapten, kinderbijslag, ...

Het referentieadres maakt ook de regularisering mogelijk van personen die niet meer gedekt zijn door de ziekteverzekering.

Tot slot biedt het de betrokkene ook de mogelijkheid om een administratieve "verankering" te hebben en zijn briefwisseling te ontvangen.

6. Wat moet de betrokkene doen om een referentieadres bij het OCMW te behouden?

Artikel 20, §4, van het KB van 16 juli 1992 bepaalt dat de personen die een referentieadres hebben bij het OCMW, zich minstens **eenmaal per trimester** bij dat OCMW moeten aanmelden.

De betrokkene dient tevens aan het OCMW ieder nieuw element te melden waardoor hij niet langer zou voldoen aan de voorwaarden om een referentieadres bij het OCMW te houden (bv. als de betrokkene werk vindt, een woning betreft die als hoofdverblijfplaats dient of naar een andere gemeente trekt).

7. Welk OCMW is territoriaal bevoegd?

Het OCMW dat territoriaal bevoegd is voor de inschrijving als referentieadres, is hetzelfde OCMW dat territoriaal bevoegd is voor het recht op maatschappelijke integratie of voor de maatschappelijke dienstverlening.

Wetende dat de inschrijving als referentieadres een specifieke vorm van maatschappelijke dienstverlening is voor daklozen, moeten we het onderscheid maken tussen 2 verschillende situaties:

a) **Situatie 1: De betrokkene verblijft niet in een instelling**

Wanneer de dakloze niet verblijft in een instelling bedoeld in artikel 2, §1, van de wet van 1965, is het OCMW van de gemeente waar de dakloze zijn feitelijke verblijfplaats heeft, bevoegd om hem de noodzakelijke hulp toe te kennen.

Overeenkomstig artikel 2, §7, van de wet van 1965 moet men zich dus baseren op de **feitelijke situatie op het moment van de steunaanvraag** om te bepalen welk OCMW bevoegd is.

De feitelijke verblijfplaats is verschillend van de gewoonlijke verblijfplaats die van toepassing is op personen die niet dakloos zijn en wier verblijf op het grondgebied van de gemeente een permanent karakter heeft.

Een OCMW mag de inschrijving als referentieadres in een andere gemeente niet invoeren om sociale bijstand te weigeren wanneer de dakloze reeds feitelijk op zijn grondgebied verblijft. Het referentieadres bepaalt immers nooit de territoriale bevoegdheid van een OCMW.

b) Situatie 2: De betrokkene verblijft in een instelling

Voor de daklozen die verblijven in een instelling bedoeld bij artikel 2, §1, van de wet van 1965 (bv. een erkend opvangtehuis), is het OCMW dat bevoegd is voor de behandeling van de aanvraag, het OCMW van de gemeente waar de betrokkene als hoofdverblijfplaats ingeschreven was in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister op het ogenblik van zijn opname in de inrichting.

Als de betrokkene geen inschrijving als hoofdverblijfplaats heeft op het ogenblik van zijn opname in de inrichting, is de algemene regel van het steunverlenend centrum van toepassing.

8. Het aangesproken OCMW is territoriaal niet bevoegd: wat moet er gebeuren? (4)

Indien het OCMW een steunaanvraag ontvangt waarvoor **het zich niet bevoegd acht**, dient het als volgt te handelen (5):

- Het OCMW moet de steunaanvraag **schriftelijk binnen de 5 kalenderdagen volgend op de ontvangst van de aanvraag versturen aan het volgens hem bevoegd OCMW**. Op straffe van nietigheid gebeurt deze verzending door middel van een brief met vermelding van de redenen van onbevoegdheid.

- Het OCMW dient ook **schriftelijk en binnen dezelfde termijn van 5 dagen de aanvrager op de hoogte te brengen van het doorsturen van de aanvraag**. Op straffe van nietigheid wordt de aanvrager in kennis gesteld met een brief met vermelding van de redenen voor onbevoegdheid.

Zolang de reden van het doorsturen niet is meegedeeld aan de aanvrager en de aanvraag niet is verstuurd, blijft het eerste OCMW verplicht om de aanvraag te behandelen en dient het, indien de voorwaarden zijn vervuld, de steun toe te kennen.

Indien het **tweede OCMW zich ook onbevoegd verklaart**, dient het dit **onmiddellijk** te melden aan de POD MI. Concreet moet deze een **aanvraag** indienen bij de Dienst Bevoegdheidsconflicten van de POD MI om **een voorlopig bevoegd centrum te bepalen** en dit **binnen de vijf werkdagen (6)** volgend op de ontvangstdatum van de aanvraag verstuurd door het eerste OCMW.

De aanvraag voor de bepaling van de voorlopige bevoegdheid **dient als volgt te gebeuren**:

- bij voorkeur door middel van een fax op het nummer 02/508.86.91 van de POD MI, dienst Bevoegdheidsconflicten;
- via e-mail op het adres bevoegdheidOCMW@minsoc.fed.be, voor zover het OCMW de kopie van de beslissing genomen door het eerste centrum eveneens kan meesturen;
- via brief, indien het centrum niet beschikt over de bovenstaande mogelijkheden. De brief wordt geadresseerd aan de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie, Dienst Bevoegdheidsconflicten, Anspachlaan 1, 1000 Brussel.

De aanvraag voor het bepalen van de bevoegdheid dient **de volgende elementen** te bevatten:

- a) alle informatie over de identiteit van de betrokkene;
- b) een beschrijving van de feitelijke elementen en juridische elementen waarop het OCMW zich baseert voor de onbevoegdverklaring (het OCMW moet op synthetische wijze alle pertinente feiten vermelden om de bevoegdheid te bepalen en zijn territoriale onbevoegdheid te beargumenteren in de gegeven omstandigheden);

- c) een kopie van de gemotiveerde beslissing voor onbevoegdheid verzonden door het eerste centrum;
- d) de gegevens van de persoon die het dossier behandelt. De persoon die het dossier behandelt bij het OCMW moet snel en rechtstreeks gecontacteerd kunnen worden om eventueel bijkomende informatie te leveren.

De Minister maakt zijn beslissing, in principe onmiddellijk, over aan het OCMW dat is aangeduid om te beslissen over de steunaanvraag.

Het OCMW dat op deze manier wordt aangewezen moet **onmiddellijk contact opnemen met de steunaanvrager** om een snelle behandeling van de aanvraag mogelijk te maken en dit vanaf de datum van de originele aanvraag.

De andere OCMW's betrokken in het bevoegdheidsconflict ontvangen ter informatie van de Minister een eensluitend afschrift van zijn beslissing.

Het OCMW aangeduid door de Minister conform deze procedure is **bevoegd** om een beslissing te nemen over de steunaanvraag.

9. Het aangesproken OCMW is territoriaal bevoegd: wat moet er gebeuren?

a) Nagaan of de betrokkene aan alle voorwaarden voor de inschrijving voldoet

Het OCMW moet nagaan of de persoon voldoet aan alle voorwaarden voor de inschrijving als referentieadres op het adres van de zetel van het OCMW.

Als dat zo is, overhandigt het OCMW de dakloze een document waarin verklaard wordt dat de voorwaarden vervuld zijn.

Als dat niet het geval is, moet het OCMW een beslissing nemen waarin verklaard wordt waarom de voorwaarden niet vervuld zijn. Die beslissing moet, zoals de wet voorschrijft, binnen de 30 dagen genomen worden.

De personen die niet voldoen aan de voorwaarden om een referentieadres bij het OCMW te verkrijgen, kunnen steeds een referentieadres nemen bij een natuurlijke persoon.

b) In voorkomend geval het nodige doen voor een schrapping

De ministeriële omzendbrief van 4 oktober 2006 onderstreept dat het OCMW het feit dat de persoon nog ingeschreven is in een andere gemeente, niet mag invoeren om de inschrijving als referentieadres te weigeren.

Als de persoon effectief een oude inschrijving heeft (ongeacht of dat als hoofdverblijfplaats of referentieadres is), moet het OCMW bij de gemeente de nodige stappen ondernemen met het oog op de schrapping van dat oude adres.

Die stappen moeten ook gezet worden als het gaat om een nieuw bevoegd OCMW terwijl de persoon reeds bijstand ontving en eventueel ingeschreven was als referentieadres bij een ander OCMW.

Het OCMW moet zich tot de gemeente van de inschrijving wenden met de uitdrukkelijke vraag om de inschrijving te schrappen. De schrappingsaanvraag moet vergezeld gaan van een beschrijving van de situatie van de betrokkene en alle elementen die aantonen dat deze geen belang meer heeft in de gemeente waar hij ingeschreven is. Het OCMW kan daartoe eventueel het formulier voor de aanvraag van een inschrijving op een referentieadres gebruiken dat als bijlage ging bij omzendbrief van 21 maart 1997. Een kopie van dat formulier is opgenomen in bijlage 1 van deze fiche (zie bijlage 1).

De gemeente die een schrappingsaanvraag krijgt, dient in principe binnen de acht dagen een onderzoek naar de hoofdverblijfplaats te verrichten. Het College van Burgemeester en Schepenen kan op basis van dat onderzoek beslissen om de schrapping ambtshalve te verrichten. De beslissing wordt in principe aan de betrokkene bekendgemaakt via het OCMW van de gemeente die de schrappingsaanvraag doet.

c) **De persoon inschrijven ten titel van referentieadres**

Een voor het OCMW bestemd formulier om aan zijn gemeente de inschrijving van een persoon als referentieadres te vragen, werd als bijlage opgenomen bij de omzendbrief van 21 maart 1997. Een kopie van dat formulier is opgenomen als bijlage 2 bij deze fiche (zie bijlage 2).

Wanneer een OCMW zijn gemeente gevraagd heeft voor een inschrijving als referentieadres van een persoon op het adres van het OCMW, moet de gemeente vóór de inschrijving de nodige verificaties doen. De omzendbrief van 4 oktober 2006 bevat specifieke formulieren voor de aanvraag van informatie van een gemeente aan een vorige gemeente met het oog op een inschrijving als referentieadres (zie bijlage 5 en bijlage 6).

d) **De persoon inlichten dat hij zich minstens één keer per trimester bij het OCMW moet aanmelden**

Iemand die een referentieadres op het OCMW heeft, moet zich minstens eenmaal per trimester bij het OCMW aanmelden.

Een model van attest dat bevestigt dat men zich eenmaal per trimester bij het OCMW aangeboden heeft, werd bij de omzendbrief van 21 maart 1997 gevoegd. Een kopie van het formulier is als bijlage 3 van deze fiche gevoegd (zie bijlage 3).

10. Hoe eindigt het gebruik van het referentieadres bij het OCMW?

Als de betrokkene niet langer voldoet aan de voorwaarden voor de inschrijving op het adres van het centrum, moet het OCMW dat melden aan het College van Burgemeester en Schepenen. (7)

Daartoe gebruikt het OCMW het gepaste formulier om de gemeente de schrapping te vragen van de inschrijving als referentieadres van een persoon die het geholpen heeft.

Dit formulier werd als bijlage bij de omzendbrief van 21 maart 1997 gevoegd. Een kopie van het formulier gaat als bijlage 4 van deze fiche (zie bijlage 4).

11. De subsidie van de federale overheid

Zowel voor een inschrijving als referentieadres bij een OCMW als bij een natuurlijke persoon kan er geen enkele bijdrage gevraagd worden als tegenprestatie.

Aangezien het gaat om een inschrijving die geen aanleiding geeft tot betaling van kosten, bestaat er geen enkele subsidie voor dit soort bijstand.

12. Bijzonderheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Er zijn geen specifieke eenheden voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in verband met deze maatregel.

13. Veelgestelde vragen

Op welke personen is de inschrijving als referentieadres op het adres van het OCMW van toepassing?

Een inschrijving op het adres van het OCMW heeft betrekking op alle leden van het gezin van de persoon die de aanvraag doet.

Sluit de mogelijkheid voor een dakloze om op het adres van het OCMW ingeschreven te worden, de mogelijkheid om bij een particulier een referentieadres te vragen uit?

Neen, beide mogelijkheden bestaan. De persoon is vrij om het type adres dat hij wenst, te kiezen. Een referentieadres bij een natuurlijke persoon gaat niet voor op een referentieadres op het adres van een OCMW.

Men moet er niet van uitgaan dat men zich pas tot het OCMW kan wenden als de andere mogelijkheid geen resultaat oplevert. Personen die niet voldoen aan de voorwaarden om

ingeschreven te worden als referentieadres bij het OCMW, kunnen daarentegen altijd een referentieadres nemen op het adres van een natuurlijke persoon.

Het is evenwel niet mogelijk om tegelijk over twee referentieadressen te beschikken.

Beïnvloedt het referentieadres het bedrag van de sociale uitkeringen?

Zoals in de ministeriële omzendbrief van 27 juli 1998 onderstreept wordt, kan het referentieadres nooit dienen als bewijs van samenwoning. Wanneer een persoon ingeschreven is als referentieadres bij een particulier of op het adres van een OCMW, moet het OCMW dat het sociaal onderzoek verricht zich baseren op de feitelijke situatie en de gezinssamenstelling van de betrokkene.

In geval van inschrijving als referentieadres bij een natuurlijke persoon moet het OCMW geen rekening houden met de perso(o)n(en) die als hoofdverblijfplaats ingeschreven zijn op het adres dat als referentieadres dient.

Is het begrip "onderstanddomicilie" of het begrip "steunverlenend centrum" van toepassing?

Het referentieadres is een administratief adres. Het maakt het mogelijk om een persoon in te schrijven in de bevolkingsregisters, maar niet als hoofdverblijfplaats. Het referentieadres wordt bijgevolg niet in aanmerking genomen in het kader van de vaststelling van de territoriale bevoegdheid van het OCMW. Artikel 2 van de wet van 1965 en artikel 1, 2°, van diezelfde wet beogen immers telkens de inschrijving "als hoofdverblijfplaats". Zo biedt een inschrijving als referentieadres niet de mogelijkheid om een onderstanddomicilie te verwerven.

Kunnen nomaden een referentieadres krijgen?

Nomaden die geen vaste verblijfplaats hebben, kunnen een referentieadres te nemen op het adres van een natuurlijke persoon. Overeenkomstig een wet van 15 december 2005 (8) hebben die mensen overigens ook de mogelijkheid om zich in te schrijven op het adres van een rechtspersoon die volgens zijn statuten de belangen van deze bevolkingsgroepen behartigt.

14. Wettelijke basis

a) Wetten

Wet van **19 juli 1991** betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (*Inforum nr. 21178 gecoördineerde tekst*).

KB van **16 juli 1992** betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister (*Inforum nr. 40761 gecoördineerde tekst*).

Wet van **24 januari 1997** houdende wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, strekkende tot verplichte inschrijving in de bevolkingsregisters van de personen die in België geen verblijfplaats hebben (*B.S. 06.03.1997, inforum nr. 111181 gecoördineerde tekst*).

KB van **21 februari 1997** houdende wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, strekkende tot verplichte inschrijving in de bevolkingsregisters van de personen die in België geen verblijfplaats hebben (*B.S. 06.03.1997, inforum nr. 111187*).

b) Andere

Omzendbrief van **21 maart 1997** betreffende de invoering van de mogelijkheid voor daklozen een referentieadres bij het OCMW te bekomen (*Inforum nr. 114361*)

Omzendbrief van **27 juli 1998** betreffende het referentieadres voor daklozen: bijkomende toelichtingen in aanvulling op de omzendbrief 21 maart 1997 (*Inforum nr. 135850*)

Omzendbrief van **4 oktober 2006** Daklozen - bevoegd OCMW - referentieadres - inschrijving en schrapping van een inschrijving (B.S. 12.10.2006) (*Inforum nr. 213173*)

15. Voetnoten

- (1) Wet van 24 januari 1997 tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, strekkende tot verplichte inschrijving in de bevolkingsregisters van de personen die in België geen verblijfplaats hebben.
- (2) Andere categorieën personen hebben de mogelijkheid om een referentieadres te hebben op het adres van een natuurlijke persoon. Enkel daklozen kunnen daarentegen een referentieadres bij een OCMW krijgen.
- (3) Wet van 15 december 2005 betreffende de administratieve vereenvoudiging (B.S. 28.12.2005) en omzendbrief van 2 mei 2006 betreffende de uitbreiding van de mogelijkheden tot het gebruik van het referentieadres voor rondtrekkende bevolkingsgroepen (B.S. 06.07.2006).
- (4) KB bevoegdheidsconflict.
- (5) Artikel 58, §3 van de wet van 1976; artikel 18, §3 wet RMI; KB van 20 maart 2003 tot vaststelling van de uitvoeringsmodaliteiten van 15, vierde lid van de wet van 1965.
- (6) De werkdagen zijn maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag, behalve bij feestdagen. Zaterdag en zondag worden niet beschouwd als werkdagen in België, aangezien de meeste diensten gesloten zijn.
- (7) Artikel 20, § 3, 4^e lid, van het KB van 16 juli 1992.
- (8) Wet van 15 december 2005 houdende administratieve vereenvoudiging (B.S. 28.12.2005) en omzendbrief van 2 mei 2006 betreffende de uitbreiding van de mogelijkheden tot het gebruik van het referentieadres voor rondtrekkende bevolkingsgroepen (B.S. 06.07.2006).

16. Andere nuttige fiches i.v.m. het onderwerp

17. Bijlagen 1, 2, 3, 4, 5, 6.

- a) **Bijlage 1: Aanvraag tot inschrijving als referentie adres bij een OCMW + ontvangstbewijs**

AANVRAAG OM INSCHRIJVING ALS REFERENTIEADRES VAN HET OCMW

Er wordt aangeraden dit document in twee exemplaren op te maken:

- een exemplaar voor het OCMW,
- het ander exemplaar, met het behoorlijk ingevuld ontvangstbewijs, te overhandigen aan de betrokkene.

Ik vraag de inschrijving als referentieadres bij het OCMW van .....

IK BEN:
 NAAM .....
 VOORNAAM .....
 GEBOREN op .....
 NATIONALITEIT .....
 RIJSREGISTER NUMMER .....
 IK LEEF: - op straat
               - ergens anders
               - Adres (eventueel)

IK VRAAG OOK DE INSCHRIJVING

voor de volgende leden van mijn gezin: (Schrappen indien nodig)

NAAM :	NAAM : .....
Voornaam :	Voornaam : .....
Geboren op :	Geboren op : .....
te:	te: .....
Nationaliteit :	Nationaliteit : .....
Band :	Band :
- Bloedverwant :	- Bloedverwant : .....
- aanverwant :	- aanverwant : .....
- andere :	- andere : .....
NAAM :	NAAM : .....
Voornaam :	Voornaam : .....
Geboren op :	Geboren op : .....
te:	te: .....
Nationaliteit :	Nationaliteit : .....
Band :	Band :
- Bloedverwant :	- Bloedverwant : .....
- aanverwant :	- aanverwant : .....
- andere :	- andere : .....

IK VERBIND MIJ ERTOE HET OCMW IN TE LICHTEN OVER ELK NIEUW ELEMENT waardoor ik de voorwaarden niet meer vervul om als referentieadres bij het OCMW ingeschreven te zijn (bijvoorbeeld ik heb werk gevonden, ik heb voldoende bestaansmiddelen, ik vraag niet meer het bestaansminimum of maatschappelijke dienstverlening, ik ga naar een andere gemeente, ik heb een woning gevonden die kan dienen als hoofdverblijfplaats en op het adres waarvan ik bij de gemeente kan worden ingeschreven).

IK VERBIND MIJ ERTOE MIJ TEN MINSTE EEN KEER PER TRIMESTER AAN TE MELDEN bij het OCMW, vanaf de datum van inschrijving als referentieadres.

IK VERBIND MIJ ERTOE MET HET OCMW SAMEN TE WERKEN GEDURENDE DE HELE PERIODE VAN INSCHRIJVING ALS REFERENTIEADRES.

IK VERKLAAR OP MIJN EREWOORD NIET INGESCHEVEN TE ZIJN in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente.

Gelezen en goedgekeurd,

DE AANVRAGER

Handtekening

ONTVANGSTBEWIJS VOOR EEN AANVRAAG OM INSCHRIJVING

ALS REFERENTIEADRES BIJ HET OCMW

Op datum van ..... heeft .....
geboren op ..... een aanvraag tot inschrijving als referentieadres bij het
OCMW van ..... ingediend.

Stempel van het OCMW

Voor het OCMW

b) Bijlage 2 : Afgeleverd attest met het oog op een inschrijving als referentieadres bij een OCMW

GETUIGSCHRIFT AFGELEVERD MET HET OOG OP DE INSCHRIJVING
ALS REFERENTIEADRES BIJ HET OCMW

Naar aanleiding van bijgevoegde aanvraag ingediend op

door: NAAM : .....

Voornaam : .....

Geboren op : .....

te. : .....

Nationaliteit : .....

bevestigt het OCMW van ..... dat de
aanvrager geen verblijfplaats heeft of meer heeft wegens ontoereikende bestaansmiddelen

EN

dat hij het leefloon en/of maatschappelijke dienstverlening aanvraagt.

De betrokkene voldoet bijgevolg aan de reglementaire voorwaarden voor de inschrijving als
referentieadres bij het OCMW van .....

Afgeleverd te .....

op .....

VOOR HET OCMW:

DE SECRETARIS

DE VOORZITTER

Stempel van het OCMW

c) Bijlage 3 : Attest van trimesteriele voorstelling bij het OCMW, afgeleverd met het oog op een voortdurende inschrijving als referentieadres bij het OCMW

**GETUIGSCHRIFT VAN DRIEMAANDELIJKSE AANMELDING BIJ HET OCMW,
AFGELEVERD MET HET OOG OP HET BEHOUD VAN DE INSCHRIJVING
ALS REFERENTIEADRES BIJ HET OCMW**

Het OCMW van .....bevestigt dat

<http://www.ocmw-info-cpas.be>
Referentieadres bij het OCMW

de heer - mevrouw NAAM : .....

Voornaam : .....

Geboren op : .....

te .....

Nationaliteit : .....

op ..... ingeschreven als referentieadres bij het OCMW in de bevolkings-
registers van de gemeente ..... zich op .....

heeft aangemeld bij de het OCMW van ..... en dat hij/zij de
reglementaire voorwaarden voor het behoud van deze inschrijving nog steeds vervult.

Afgeleverd te .....

op .....

VOOR HET OCMW:

DE SECRETARIS

DE VOORZITTER

Stempel van het OCMW

d) Bijlage 4: Verklaring met het oog op een schrapping van inschrijving als referentieadres bij het OCMW

**VERKLARING VOOR DE SCHRAPPING VAN DE INSCHRIJVING
ALS REFERENTIEADRES BIJ HET OCMW**

Het OCMW van ..... meldt het College van
burgemeester en schepenen van de gemeente ..... dat

de heer - mevrouw NAAM .....

Voornaam .....

Geboren op .....

te .....

Nationaliteit .....

op ..... ingeschreven als referentieadres bij het OCMW van .....

de reglementaire voorwaarden niet meer vervult voor het behoud van deze inschrijving en bijgevolg uit de bevolkingsregisters geschrapt moet worden.

REDEN(EN) .....

Opgemaakt te .....in twee exemplaren, waarvan één voor de betrokkene

op .....

VOOR HET OCMW

DE SECRETARIS .

DE VOORZITIER

Stempel van het OCMW

e) Bijlage 5 : Aanvraag van een gemeente aan een andere om na te gaan of een persoon zijn officieel adres van inschrijving heeft verlaten

Model van formulier (bijlage bij de omzendbrief van 4 oktober 2006) dat de gemeente van het OCMW waar de dakloze vraagt om ingeschreven te worden, in staat stelt om bij de gemeente van de vorige officiële inschrijving na te gaan of de betrokkene wel degelijk

het adres van die officiële inschrijving verlaten heeft, en om eventueel zijn verblijfssituatie te regulariseren.

Stad/Gemeente .....

NIS Code nr. ....

Model 10

Aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van en te .....

De genaamde ....., Rijksregisternummer .....,

ingeschreven op volgend adres ....., in uw gemeente, vraagt, in toepassing van artikel 1, § 2 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen, inschrijving bij het OCMW van mijn gemeente omdat hij/zij, bij gebrek aan voldoende financiële middelen, geen verblijfplaats meer heeft.

Gelieve ter plaatse na te gaan of de betrokkene wel degelijk niet meer verblijft op het bovengenoemde adres in uw gemeente en om eventueel de verblijfssituatie van de betrokkene te regulariseren.

Gelieve mij op de hoogte te brengen van de situatie door middel van het aangehechte formulier, en dit binnen de veertien dagen.

Als dit behoorlijk ingevulde formulier me niet binnen de gemelde termijn wordt teruggestuurd, zal ik mij verplicht zien om een beroep te doen op de tussenkomst van de Minister van Binnenlandse Zaken, en dit in overeenstemming met artikel 8 van de voormelde wet van 19 juli 1991.

(Datum) .....

Handtekening van de ambtenaar van de burgerlijke stand of van zijn afgevaardigde. ....

Zegel van de Stad/Gemeente .....

Stad/Gemeente .....

NIS Code .....

f) Bijlage 6 : Antwoordformulier van een gemeente waar een persoon officieel is ingeschreven

Antwoordformulier van een gemeente waar een persoon officieel ingeschreven is

Model 10bis

Gevolgd geend aan uw vraag van .....

bevestig ik dat de genaamde ..... Rijksregisternummer .....

verblijft/niet verblijft op volgend adres : ..... in mijn gemeente.

(Als de betrokkenen niet verblijft op het bovengenoemde adres) : De betrokkene werd van ambtswege afgevoerd uit het bevolkingregister van mijn gemeente op datum van .....

(Datum) .....

Handtekening van de ambtenaar van de burgerlijke stand of van zijn afgevaardigde, ...

Zegel van de stad/gemeente .....

